

Simona Kopinšek s Petro Kolmančič

Kopinšek: Veronikina nagrada je pozornost usmerila na vašo peto zbirko. Pravite, da so v njej pesmi minulega desetletja. Mar *P(l)ast za p(l)astjo* predstavlja opaznejši premik v vašem življenju? Osebnostno, literarno, družbeno ... Za vsako odstranjeno plastjo se pokaže nova plast, plast nove pasti, v katero se lahko človek ujame.

Kolmančič: Že s predzadnjo zbirko *Uvod v poželenje* se mi je zgodil prelom pri ustvarjalnem procesu. Prišla sem do sklepa, da se mora prvoosebni jaz, ki želi biti všečen in sprejet ter je bil v ospredju v prvih treh zbirkah, umakniti in prepustiti besedo tistemu, ki je tudi ves čas navzoč, a stoji neke zadaj, v senci, in predstavlja temačno ter morda manj všečno plat reči.

Koordinate prostora in časa mojega zunanjega življenja so se v zadnjih letih temeljito spremenile in v zbirki se seveda zazna, da so posledica teh sprememb tudi notranji premiki, nekateri bolj, nekateri manj gotovi, premiki, ki so včasih tudi navzkrižja s samim seboj. Je bivanje dveh, njuno so-glasje, ki reči med njima postavi na določena mesta, potem pa se pridruži novo bivanje, ki ga je nekako treba umestiti v ta neotipljivi, nadrealni prostor dvojine. Skozi novo bivanje sebe in svet uzreš drugače in izkaže se, da je nekatere reči treba razmisliti na novo in posledično premestiti tisto, kar je nekoč že dobilo svoje mesto. Odstiranje plasti se tako dogaja skozi optiko tega novega oziroma na novo urejenega bivanja.

Kopinšek: Kako menite, je na vašo poezijo vplivala družina? Prestop iz intimne ednine (zasute s predstavami, ki se v dvojini sesujejo) v partnerstvo in materinstvo je v zbirki *P(l)ast za p(l)astjo* vaši govorici dal drugačen ton neposrednosti. In globine.

Kolmančič: Družina, partnerstvo, materinstvo v mojem življenju pomenijo neko povsem novo dimenzijo. Ni lepših trenutkov, kot so tisti z otroško

Petra Kolmančič

knjigo v rokah in otrokoma pod perutnicami, in ni strašnejšega spoznanja kot to, da si s tem, ko si na svet spravil dve življenji, na svet spravil tudi dve smrti. Te silne občutke je treba sprejeti in počasi udomačevati. Z vstopom v družinsko življenje se je zgodilo prevrednotenje nekaterih vrednot ... Nisem več le jaz sama, občutim nas kot nekakšen organizem, bolj kot kadar koli čutim, kako živa bitja vplivamo in delujemo drugo na drugega – kako vplivamo na dnevno razpoloženje bližnjih, na njihovo splošno počutje. Ta spoznanja zagotovo tako ali drugače odsevajo tudi v moji novejši poeziji.

Kopinšek: Kdaj in kje vse pišete? S čim in v/na kaj?

Kolmančič: Pisanje se je v zadnjih letih – z veliko frustracijami – prilagodilo urniku službenih in gospodinjskih obveznosti; če se mi je včasih zdelo, da je za pisanje primerna katera koli ura dneva, še posebej pa nočno vzdušje, sem sčasoma – po sili razmer – ugotovila, da so lahko tudi zgodnja jutra dobra spodbuda za motoriko misli. Zjutraj so v nas še ostanki tega, kar se nam dogaja ponoči, v sanjah, pa tega, kar smo doživeli in prebrali prejšnji dan; nismo še zapacani od številnih nepotrebnih dražljajev in pritiskov prihajajočega dneva. Dnevno-nočni motivi in misli se prepletajo, razcepljajo, križajo – v tem je že prisotna neka dialektika in to je običajna notranja delovna oblika mojega pesniškega procesa.

Pišem večinoma kar na računalnik. Pred kratkim sem denimo dobila vabilo, da literarni reviji *Poetikon* pošljem rokopis kake svoje pesmi, pa sem imela težavo rokopis sploh najti ...

Kopinšek: Ste ga našli? In kje? Ali ste pesem prepisali s peresom?

Kolmančič: Sem našla, ja, čeprav je šlo za rokopise pesmi *Razdalje* in *Odprte rane* iz let 2009 in 2010, tako da je prisotne tudi malce patine. Imam mapo z naslovom *Material*, kamor spravljam odlomke del, ki so me navdušila, fotokopije, utrinke, citate in podobno. Predstavljam si, da imamo vsi pesniki obvezno kaj takega, dokaz je seveda Andrej Brvar, ki je svoje "gradivo" tudi javno obelodanil.

Kopinšek: To krčenje pesniškega časa ima mnogo razvojnih možnosti: pisati manj in bolje, pisati manj, vse manj, pa tudi sploh več ne, nič od obojega ali marsikaj tretjega. Je pesnica v vas potrpežljiva, kadar ste vpeti v obdobja, ki od vas zahtevajo drugačne delovne napore? Kako zaznavate

te morebitne tenzije znotraj sebe, seveda, če so, in kako prenesete, kadar vas pesem tišči, pa zanjo nimate časa?

Kolmančič: Pesem, ki želi ven, ustvari v nas strašno napetost ... Če te napetosti ne razrešim v obliki pesmi, se je seveda moram rešiti v kaki drugi obliki. Posledica tega je, da sem nesrečna jaz sama, pa tudi moji bližnji, ki največkrat postanejo neprostovoljni transformatorji te napetosti. Pesem zahteva res globoko koncentracijo, včasih ure in ure buljim v zaslon, da na koncu iztisnem iz sebe kak verz. Naučila sem se tudi, da se v obdobjih, kot je denimo tole zdaj, ko se v službi začenja jesenska sezona prireditev in dogodkov, izklopim v stanje nekakšne pesniške hibernacije – tako da vam lahko pritrdim: pesnica v meni se je naučila biti potrpežljiva ... Ne bojim se ustvarjalne krize, saj vem, da so vrata v poezijo vedno tukaj, včasih jih je mogoče odpreti zlahka in večkrat na dan, včasih moraš z vso silo tolči nanje, no, včasih pa celo ona odprejo tebe.

Kopinšek: Kako ste prišli in zakaj ostali v Mariboru?

Kolmančič: Zemljepisne koordinate, na katerih sem zadnjo tretjino življenja, je določila ljubezen. Sama sem in ostajam in vztrajam tukaj zato, ker so tu moje srce, moj dom, družina, prijatelji, služba. Maribor vidim – kljub temu da se ta trenutek zdi, kot da se vse naokoli ruši in razpada – vendarle kot mesto s potencialom. Vendar moram tudi priznati, da sem k sreči v niši, iz katere groze in surovosti, ki vladata vsenaokrog, ne gledam iz oči v oči. Vidim pa lahko, tudi iz te svoje niše, da brutalnost, nemoralna in krutost proizvajajo brutalnost, nemoralno in krutost. Smo v času neke umetno generirane krize, ki je posledica boja za moč, zloma finančnih trgov in rezultatov divje privatizacije, krize, na katero je oblast pač pristala – z nami kot vedno upravlja neka višja sila, a zdi se mi, da bomo iz te krize, iz surovosti tega sveta morali poiskati pot z lastnimi močmi in z lastnimi telesi. Prvi koraki so se zgodili prav tukaj, v Mariboru, in prepričana sem, da pomenijo šele začetek poti, ki nas še čaka.

Kopinšek: Zaposleni ste v Mladinskem kulturnem centru Maribor, kjer koordinirate številne projekte. Kdaj ste začeli sooblikovati kulturo mesta? Zanima me proces vstopanja vas kot pesnice, urednice, organizatorke ... v Maribor, kjer tudi živite.

Kolmančič: V začetku sem se v mariborsko literarno sceno vključevala od zunaj, kot literarna gostja ali organizatorka, še v študentskih časih

sredi devetdesetih, ko sem še bivala v Ljubljani. Največ sem sodelovala s pokojnim pesnikom in organizatorjem literarnih dogodkov ter pomembnim mentorjem celi generaciji mladih literatov, Tomažem Brenkom. Všeč mu je bil literarni fanzin Sirota Jerica, ki sem ga ustanovila in urejala, in povabil me je, da sem priredila nekaj dogodkov z gosti, ki so objavljali v Siroti Jerici, večinoma literati in stripovski umetniki. Nastopali smo na ŠTUKU, v Jazz klubu Satchmo, v nekdanjem MKC-ju na Orožnovi, večinoma je šlo za nekonvencionalne dogodke, literarne performanse, razstave... Intenzivno sem sodelovala tudi z drugimi ustvarjalci, ki so delovali v Mladinskem kulturnem centru Maribor – z Dušanom Hedlom kot literarna urednica literarno-glasbenega projekta *Rokerji pojejo pesnike* in urednica knjižne zbirke Frontier pri založbi ZKD Pesnica, pozneje Subkulturni azil, z Alešem Hergo, s katerim sva na njegovo pobudo naredila eno prvih spletnih literarnih revij v Sloveniji, imenovala se je Sirota Jerica spletkari, z Jožetom Slačkom sva sodelovala pri intermedijskih performansih... Potem sem se v Mladinskem kulturnem centru Maribor zaposlila in začela sodelovati z Brenkom, Borutom Gombačem in Zdenkom Kodričem pri organizaciji festivala Slovenski dnevi knjige v Mariboru, najprej kot vajenka, potem, po Brenkovi smrti, pa kot koordinatorica.

Kopinšek: Dovolite, da vas vprašam o Tomažu Brenku. Bil je zelo poseben človek, poln idej, zanosa po eksperimentiranju z umom, pesnik, performer, vselej pripravljen na pogovor, seveda najraje o umetnosti in življenju. Naredil je samomor. Zanj ve bolj kot ne ožji literarni krog. A brez njega marsičesa, kar danes živi kot prepoznavna in leta trajajoča vsebina v mestu, ne bi bilo. Jesen je, čas Performe, festivala, ki je prav tako nastal, če se ne motim, po njegovi zamisli.

Kolmančič: Tomaž Brenk je bil izviren umetnik, literat, publicist in performer ter predvsem dolgoletni animator in organizator kopice dogodkov in projektov v Mariboru. V tem koncu Slovenije je bil eden prvih, ki se je ukvarjal z multimedijskimi performansi, tako avtorsko kot organizacijsko. Motiviral je avtorje s področja glasbe, plesa, literature, videa, filma, fotografije in svojo poezijo povezoval z vsemi omenjenimi umetniškimi praksami in izrazi. Iz njegovega kroga je izšla kopica mladih, ki so se pozneje uveljavili kot pomembni avtorji na svojih področjih.

Nekaj let sva delala skupaj v MKC-ju, to je bilo konec devetdesetih in po letu 2000, ko je državna birokracija naše mlade državnice začela doživljati velik razmah. Brenka je to spravljal v obup, takšna subtilna in ustvarjalna bitja, kot je bil on, se ne morejo prilagoditi pritiskom in iracionalnim

zahtevam sistema, papirnata administrativna nebesa so za njih prestrašna in pretežka, pogosto nesmiselne zahteve službe in družbe pa nevzdržne. Spremenjena situacija ga je tako kot mnoge močno stigmatizirala, sistem že najde način, da te spravi ob osnovno človeško dostojanstvo, če se ne ukloniš sam, te že kako upogne.

Kopinšek: Med projekti, ki jih koordinirate, so tudi že omenjeni Dnevi knjige v Mariboru. Mi lahko zaupate, s kakšnimi finančnimi sredstvi pripravljate ... koliko? devet-, desetdnevni festival? V zadnjih letih ste ga zelo nadgradili ...

Kolmančič: Višina finančnih sredstev se iz leta v leto spreminja, najboljša nam je šlo v času Evropske prestolnice literature, saj je bil festival del rednega programa EPK. Z letošnjim letom se je situacija zelo spremenila, na slabše, seveda, zdi se mi, da smo zdrsnili v čas pred desetimi leti. K sreči mi je že pred časom uspelo k sodelovanju pritegniti vse pomembne lokalne akterje na področju literature, ki program sooblikujejo tako vsebinsko kot finančno, sicer bi bil festival nekaj povsem drugega, kot je. V največji obup me že vrsto let spravlja dejstvo, da gre skoraj polovica sredstev festivala v gospodarsko dejavnost, na primer za ozvočenje, najemnine odra, stojnic, tisk, plakatiranje, medtem ko obratnega toka pravzaprav ni.

Kopinšek: In kaj bi vi storili, če bi imeli možnosti? Oziroma kakšne možnosti potrebujete? Sprašujem, ker menim, da ste kulturni akterji mnogokrat podcenjeni glede videnja, možnosti in reševanja situacij. Vi na primer sami opravite delo koordinatorke, organizatorke, posrednice, ob tem imate ustvarjalne izkušnje, kar vašemu delu dodaja vrednost.

Kolmančič: V Sloveniji sta umetnost in kultura v dolgoročnih strateških in finančnih načrtih na repu oziroma na stranskem tiru, čeprav bi morala biti vpeta v vsa področja našega delovanja, saj predstavljata jedro, ki posamezniku omogoča vsestransko osebno rast. Če na hitro preverimo največja slovenska podjetja, vidimo, da njihovo zanimanje na področju družbene odgovornosti sega na področja športa, sociale, humanitarnosti, varstva okolja. Tista redka podjetja, ki svojo pozornost namenjajo tudi umetnosti in kulturi, pa imajo posluš samo za največje ustanove in dogodke, kot so denimo SNG Maribor, Cankarjev dom, Festival Ljubljana, LIFFe, Festival Lent, ali pa podpirajo lokalno kulturo, kot jo denimo podjetje Krka. Mecenstvo v kulturi je pri nas – tudi kot posledica dolgega obdobja brez zasebne lastnine, ki je za nami – pravzaprav nerazvito,

medtem ko je v kulturnih velesilah prispevek mecenov pomemben vir financiranja kulture in umetnosti. Vendar pozitivni učinki umetnosti in kulture na gospodarstvo zagotovo obstajajo – kratkoročnim učinkom kulture na gospodarstvo in turizem, ki pa so žal hitro zatem popustili, smo bili priča v Mariboru v času Evropske prestolnice kulture. Težava je tudi v tem, da so davki v Sloveniji izredno visoki in so podjetja mnenja, da so svoj prispevek kulturi že na ta način poravnavala. Tudi nobenih posebnih stimulacij za donacije ni, davčna olajšava za doniranje kulturi je prenizka, zato vse manj davčnih zavezancev pomisli na donacijo kulturi. Mislim, da ne bom povedala nič novega, če povem, da bi po mojem mnenju ministrstvo za kulturo in ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo morala oblikovati načrt, kako tesneje povezati gospodarstvo in kulturo. In mislim, da ne bom povedala nič novega, če spomnim, da so na številnih vodilnih položajih v gospodarstvu osebe brez predsodkov in vesti, ki jih zanima samo hiter dobiček tukaj in zdaj, in potemtakem ni nič čudnega, da se jim naložba v umetnost in kulturo zdi zgrešena, tisti, ki se ukvarjamo z umetnostjo in kulturo, pa smo po njihovem mnenju družbeni paraziti.

Kopinšek: Petra, ko se je že misel hipoma ustavila pri letu 2012, ko je bil Maribor EPK. Kako vidite to leto? Kaj se je zgodilo z mestom? Kaj je ostalo? Kaj se je v zvezi z vašim delom premaknilo na bolje? Ali nasprotno.

Kolmančič: Pred dvema letoma so me v glavnem prevevali čudoviti občutki – ob kratkem prečenu mesta si lahko v desetih minutah slišal deset svetovnih jezikov (sicer v Mariboru na ulicah večinoma srečujemo avstrijske upokojece, ki pridejo sem na enodnevni izlet), priča smo bili nekaterim ekskluzivnim dogodkom, kot jih tukaj ne pomnimo, recimo avdiovizualni spektakel skupine The Stroj na prizorišču Surovine, Sigur Rós na Trgu Leona Štuklja; dobili smo veliko sodobno razstavišče z odličnim programom – Kiblin Portal na Valvasorjevi... Končno je bilo mogoče nekatere produkcije izpeljati spodobno, predvsem seveda zaradi dodatnih finančnih sredstev – posebej sem ponosna na ulični performans *Intelektualne kurbe*, ki je med Mariborčani in turisti požel veliko zanimanja. Žal mi je, da nekateri projekti, ki bi lahko funkcionirali tudi po izteku EPK, niso bili izpeljani – vseč mi je bila denimo ideja o Alternativni veleblagovnici, kjer naj bi se prodajale dobrine, katerih proizvodnja ne temelji na kapitalistični logiki – v takšnih načinih namreč vidim enega izmed izhodov iz krize, podpirati moramo in mora nam biti mar za prijatelje, znance in vse tiste, ki reči ali hrano pridelujejo z lastnimi silami... V zvezi s tem, kaj je in ni ostalo, pa niti ne občutim prevelikega

razočaranja, saj so bila moja pričakovanja precej realna: ostal je CAAP, Kiblin Portal, Vetrinjski dvor, nastal je – sicer nekoliko pozneje, ampak ob podpori kooperative CAAP, Salon uporabnih umetnosti v bivšem kazinu. Še vedno pa ni prišlo do prenove Mariborske knjižnice in Umetnostna galerija Maribor še vedno nima prostorov, kjer bi razstavila svojo stalno zbirko – to pa je nekaj, kar seveda vsakega klasičnega kulturnega turista v mestu, ki ga obišče, verjetno zanima.

Kopinšek: Z Ninom Flisarjem, vašim partnerjem, sta povezala generacijo mlajših avtoric in avtorjev v Mariboru in jim dala težišče. Kakšna je kvaliteta mariborske pisave te generacije?

Kolmančič: Nino je leta 2008 pripravil pregled avtorjev in avtoric mlajše generacije na področju poezije, ki je izšel v zborniku mlade mariborske poezije *Nova kolekcija* pri Subkulturnem azilu. Tukaj so že dobro uveljavljeni Jan Šmarčan, ki je z leti oblikoval prepoznaven in močan pesniški slog in glas, Lučka Zorko Titan, z izvirno in dodelano poetiko, ki se je po tem, ko se je uveljavila na pesniškem področju, začela intenzivno ukvarjati s prozo, najbolj socialno angažiran med mariborskimi literati Gregor Kosi, pa Simona Kopinšek, Kristina Kočan, Nevenka Miklič, Vesna Spreitzer, Petra Bauman in Marko Samec. In avtorji proze Orlando Uršič, Tomo Podstenšek, Robert Titan Felix in Gregor Lozar. Vmes se je okrog mariborske študentske literarne revije Liter jezika formirala najmlajša pesniška generacija, od katerih velja izpostaviti Denisa Škofiča, ki je letos izdal odličen prvenec *Sprehajalec ptic*, Nino Ditmajer in Tonjo Jelen, v času študija pa se je v Ljubljani v krogu paraliterarne organizacije I.D.I.O.T. literarno izoblikoval tudi Tibor Hrs Pandur. Pri razvoju avtorjev imajo pomembno vlogo tudi dogodki in revije, ki mapirajo literarni razvoj posameznikov, in pa seveda neodvisna literarna kritika, ki je zelo pomemben člen literarne scene in produkcije, vendar je v Mariboru primanjkuje. Sama mlajšo generacijo literatov spodbujam in animiram z različnimi dogodki in akcijami literarnega programa MKC Črka – v sodelovanju z video umetniki pripravljamo projekt Videopoezija, prirejamo nagradno pesniško tekmovanje v interpretaciji lastne poezije Pesniški vrtiljak, plakatno akcijo Poezija na mestnih ulicah, Malo šolo literature v Hudem kotu na Pohorju, elektronske objave tekstov v spletni rubriki MKC Črke na spletni strani MKC Maribor.

Kopinšek: Je literarni prostor s to mlajšo generacijo povezan? Ali se to le zdi, ker vi tako pridno skrbite za rojevanje in rast projektov?

Kolmančič: Mariborska literarna scena nima težav z notranjimi med-generacijskimi povezavami – malo nas je, vsi se poznamo in dobro sodelujemo. Zdi se mi, da je težava mariborskih literatov naša odmevnost v vseslovenskem prostoru. Ko prijavljamo projekte na razpise, me najbolj zbode, ko v oceni teritorialnega dosega neki projekt, ker se pač dogaja v Mariboru, označijo za lokalnega, če pa se projekt s podobno vsebino dogaja v Ljubljani, je njegov doseg nacionalen. Krivdo za slabšo odmevnost gre pripisati tudi medijski ignoranci nacionalnih medijev (lokalni nas podpirajo in pokrivajo) in, kot sem že omenila, v Mariboru akutno primanjkuje neodvisnih angažiranih literarnih posrednikov, ki bi se trudili s širšo promocijo avtorjev. Pod okriljem MKC Črke smo naredili nekaj odličnih literarnih produkcij, na primer performans *Impulz* Roka Vilčnika, *Metamehanično poezijo* Primoža Oberžana, *Literarno preročišče* Sabine Hvastija, videopoezijo mariborskih literatov, vendar je za te produkcije nemogoče urediti gostovanja na primer v Ljubljani.

Kopinšek: Umetnostna galerija Maribor vas je konec lanskega leta povabila k pripravi pesniškega dogodka v sklopu razstave *MI, VI, ONI*. Razstava je fragmentno predstavljala alternativne umetniške prakse v Mariboru v osemdesetih letih, ko je bila literarna scena nepredstavljivo živahna. Se vam je s tem dogodkom odprlo novo razumevanje tukajšnje preteklosti?

Kolmančič: Povabilo je zame predstavljalo svojevrsten izziv, saj so me alternativne umetniške prakse vedno zanimale, s to temo sem se veliko ukvarjala že v času študija. Ne bi rekla, da je literarna scena takrat bila bolj živahna kot danes, so pa posamezni dogodki, ker jih je bilo manj in so bili bolj domišljjeni, manj instantno sproducirani, bili tudi bolj odmevni. Osemdeseta so bila čas, ko so številni ustvarjalci začutili omejitve enopartijskega režima in ga začeli počasi sesuvati z nenasilnimi in izvirnimi angažiranimi umetniškimi akcijami. To je bil še vedno čas političnega nadzora in cenzure, danes se nam morda zdi smešno, zaradi kakšnih vse reči so se ustvarjalci morali zagovarjati, vendar je takrat šlo krvavo zares. Če omenimo osemdeseta in literaturo v Mariboru, se vsak seveda najprej spomni na peterico, ampak poleg nje je obstajala močna alternativna literarna scena, zelo dejaven je bil krog ustvarjalcev okrog revije Čevlji Marko Klasinc, Zdena Gajser, Darja Klipič, Dragan Potočnik, Borut Gombač, Tomaž Brenk, Boris Kuntner, Andrej Adam, Breda Slavinec, mentor Marjan Pungartnik ter skupina literatov, ki se je zbirala v Gustavu.

Kopinšek: Vi pa se prostorsko povezujete širše, ne le s Slovenskimi dnevi knjige, ampak tudi redno v sezoni.

Kolmančič: To je nujno, seveda. Ustvarjalno in literarno sobivanje ter sodelovanje je osnovni pogoj, če si želiš ustvariti ali dolgoročno obdržati svoj položaj na literarni sceni. V Mariboru bi si želela tudi več uveljavljenih literarnih gostov iz tujine, saj so tovrstna srečanja zelo koristna tako za bralce kot za literate. Obstaja sicer navidezna globalna povezanost in dostopnost vseh možnih vsebin, ampak izkušnja literature v živo je nekaj povsem drugega.

Kopinšek: Pri večjih projektih sodelujete z Društvom slovenskih pisateljev?

Kolmančič: Z društvom sodelujemo kar pogosto, že vrsto let.

Kopinšek: Ko sem obiskala nekaj literarnih dogodkov drugod po Sloveniji, me je presenetila kdaj res presenetljivo maloštevilna udeležba. Saj ne, da se v Mariboru to ne dogaja, a vendarle je tukaj prireditve precej in se ne gre prav razvajeno zmrdovali nad obiskom, ki je zadovoljiv. Bi mi oporekali?

Kolmančič: Aktualna literarna imena in večje priložnostne prireditve, kot je na primer Pesniški turnir, pritegnejo res presenetljivo veliko občinstva, tudi domači avtorji običajno doživimo lep odziv. Situacija se spremeni, ko v goste povabimo morda manj znana, ampak še vedno vrhunska literarna imena. Težava, s katero se soočamo že vrsto let, je, da v Mariboru pravzaprav ni publike iz vrst študentov. To trenutno rešujemo tako, da v sodelovanju s profesorji literarne goste pripeljemo naravnost na fakulteto, zavedamo pa se, da ta pristop seveda nima tistega učinka, ki bi si ga želeli.

Kopinšek: Maribor ima danes kar nekaj založb: Litera, Pivec, Subkulturni azil, Založba Droplja, KMSŠ ... Odločili ste se, da zadnjo zbirko izdate pri založbi, ki deluje tukaj. Zakaj?

Kolmančič: Pred dvema letoma, ko sem že imela izdelano vizijo končne vsebine, videza in oblike moje nove zbirke – vedela sem, da želim vanjo vključiti reprodukcije del Marka Jakšeta –, sem spoznala, da mi ne ostane kaj dosti potencialnih založb, saj ima večina že oblikovno izdelane zbirke

poezije. Žal predobro poznam založniško situacijo v Sloveniji – v tem času se založbe srečujejo s krčenjem naklade, upadanjem naslovov, zmanjšano prodajo in marsikatera med njimi je, brez uredbe o zavarovanju, že na rdečem seznamu ogroženih vrst. Ko mi je Milena Pivec ponudila priložnost, da knjigo izdam pri njih, seveda nisem kaj dosti pomišljala in sem ponudbo hvaležno sprejela – kljub malček pikantnemu dejstvu, da je to pomenilo tudi, da me bo urejal moj življenjski partner in urednik Nino Flisar. Je pa pri pregledu uvrščenih pesmi zato sodelovala tudi bolj objektivna Petra Koršič.

Kopinšek: Če vam za sklep najinega pogovora ponudim prostor za vašo pesem, katero izberete?

Kolmančič:

Hip hip

Neki moški, z njim prisotnost nečesa, kar se stopnjuje.
Neka ženska, nora od ljubezni in od svoje sreče.
Nad vama pa nebo, spremenljivo, a zanesljivo.

Njegovi dotiki božajo, njegove besede predejo.
Njegovo telo, vlažno in toplo, ah, da bi reči ostale
takšne, kot so, vsaj v tej pesmi.

Ulezi se, reče, ker je moški.
Zadrži me, rečeš, ker si ženska.

Našla sta se, a iščeta še, da bi se našla še bolj.
On išče s sluhom, neizgovorljivo.
Ti iščeš s prsti, neoprijemljivo.
On išče s telesom, večno v minljivem.

In najde.
In najdeš.
A nikdar tistega, kar iščeš.

Zato tipaš, potrpežljivo,
v širino, v globino, v višino –
globoko vanj,
ki skriva zametke nedoumljivega v kokonu iz sanj.

Neke slutnje prihajajo k tebi, občasno.
Tista prisotnost ti je danes pogledala v oči.
Nejasno veš, da je le hip, ko Je,
in potlej dolga večnost, ko Ni.